

- обліком робочого часу;
- обліком нарахування заробітної плати;
- суворим дотриманням законодавства про працю;
- точністю та своєчасністю розрахунків.

Список використаних джерел:

1. «Про оплату праці». Закон України № 108/95-ВР від 24.03.95 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=108%2F95-%E2%F0>
2. Горицька Н. Виплата заробітної плати: строки і відповідальність / Н. Горицька //Заробітна плата. – 2006. – № 3. – С. 18–24.
3. Бутинець Ф. Ф. Організація бухгалтерського обліку./ Ф. Ф. Бутинець, О. П. Войналович, І. Л.Томашевська. – Житомир: ПП «Рута», 2006. – 467с.
4. Давидова К. Складаємо обліковий регламент на наступний рік / К. Давидова //Баланс. – 2008. – № 99. – С. 2–4.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Будник Л. А.

*Онисько Галина,
студентка групи РКзм-52*

РОЛЬ ЗВІТНОСТІ В УМОВАХ ЗРОСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТРЕБ КОРИСТУВАЧІВ

Існує багато різних теорій, які впливають на формування показників сучасної системи звітності. Найбільший інтерес являють так звані класичні теорії звітності: статична; динамічна; органічна; камеральна; актуарна; податкова; макроекономічна; конфіденційна та інші. Узагальнення змісту наведених вище теорій звітності, дозволило констатувати той факт, що в сучасних умовах суворої регламентації фінансового обліку в Україні, не всі вказані теорії можуть бути реалізованими. Враховуючи важливість інформаційних можливостей фінансової звітності, а саме даних про фінансовий стан підприємства і даних про фінансові результати його діяльності, була встановлена максимальна цінність двох теорій звітності: статичної та динамічної.

На основі дослідження економічних інтересів сучасних користувачів фінансової звітності проведено групування їх в певні блоки відповідно до інформаційних потреб, використовуючи концепції статичної і динамічної інтерпретації балансу. З'ясовано, якщо переслідується мета визначення платоспроможності підприємства, то, як правило,

вдаються до системи статичного балансоведення. Вона дозволяє відносно правильно оцінити майнове положення, але змінює фінансовий результат. Статичне балансоведення необхідне кредиторам і тому, хто думає про гарантії повернення вкладених коштів. Саме така система поглядів потрібна аудиторам, але не адміністрації. Якщо необхідно оцінити ефективність роботи підприємства, його економічні (фінансові) результати, що особливо важливо для адміністрації і власників підприємства, то вдаються до зовсім іншої системи поглядів, іменованої динамічним балансоведенням. При цьому оцінка майнового стану підприємства спотворюється.

Результати дослідження впливу різних теорій звітності на сучасну модель звіту дали можливість визначити, що кожний підхід до формування системи обліку залежать від мети тих, хто організовує облікове спостереження і тим самим аргументувати необхідність застосування одночасно двох теорій звітності (статичної і динамічної), оскільки в Україні обов'язкові форми фінансової звітності носять змішаний характер.

Система звітності підприємства є основним засобом комунікації і найважливішим елементом інформації для управління. Не випадково концепція зіставлення і публікації звітності є наріжним каменем системи національних стандартів в більшості економічно розвинутих країн. Тому формування інформаційної системи на підприємстві враховує окремі аспекти його фінансово-господарської діяльності і забезпечити оптимізацію взаємозв'язків і залежності між всіма основними функціями управління, що дає можливість використовувати дані для аналізу і досягнення поставленої мети. Окремі стадії управлінського процесу логічно пов'язані у відповідному циклі, для якого характерний прямий та зворотний рух, який постійно повторюється. На основі економічних характеристик функцій управління можна виділити з них 4 загальних: планування; організація; мотивація; контроль. Вказані функції поєднані сполучними процесами: комунікації та рішення. При цьому під комунікацією слід розуміти процес обміну інформацією. Вищенаведене дозволило розробити організаційно-циклічну модель взаємозв'язку та послідовності реалізації функцій в загальній системі управління підприємством відповідно до процесного підходу.

Роль і значення системи звітності в інформаційному забезпеченні підприємства визначається ступенем запитуваності інформації, яка формується системою управління. Звітна інформація – це основа для прийняття важливих управлінських рішень як у середині підприємства, так і поза ним. Особливу важливість при цьому має саме фінансо-

ва звітність, оскільки нею можуть користуватися як внутрішні користувачі, так і зовнішні.

Проте звітність як підсистема інформаційного забезпечення управління підприємством має ряд недоліків, які обмежують його інформаційну місткість. До таких недоліків слід віднести: грошовий вид всіх активів. Інформація за межами грошового віддзеркалення випадає зі сфери уваги фінансової звітності; несвоєчасність надання інформації користувачам з причини періодичності її складання відповідно до законодавства (квартал, рік). Даний недолік розв'язується за допомогою комп'ютеризації облікового процесу, тобто інформація може бути отримана у будь-який час. Недоліком фінансової звітності також можна вважати: нестабільність грошової одиниці, особливо під час інфляційних процесів. Тому, відпрацьовуючи стратегію розвитку господарства, треба прогнозувати грошове визначення активів з урахуванням індексу інфляції; оцінку необоротних і оборотних активів за цінами їх придбання (хоча до останніх за новими правилами обліку можна застосовувати правило якнайменшої оцінки), яка не завжди відповідає ринковій (поточній) ціні. Цей недолік пов'язаний з попереднім, а також з кон'юнктурними явищами на ринку товарів і послуг.

Існує і такий недолік, як нереальне представлення інформації, що є наслідком суб'єктивізму тих, хто її складає. Часто звітність показує ту інформацію, яка є вигідною для власника. Особливо це торкається тих власників, у яких значна частина економічного потенціалу їх підприємств знаходиться в тіні. Дослідження питань суб'єктивізму при складанні звітності дозволило встановити, що існує два види її перекручування: вуалювання та фальсифікація. Під вуалюванням розуміють всі перекручування фінансової звітності в межах, дозволених законодавством, тобто в рамках самостійно розробленої підприємством облікової політики, а під фальсифікацією – застосування таких облікових прийомів, які не передбачені законодавчими документами. Вуалювання і фальсифікація може привести до різних наслідків відносно об'єктивності інформації фінансової звітності.

Проте, не можна не відзначити той факт, що якщо при формуванні фінансової звітності навіть не вдавалися ані до вуалювання, ані до фальсифікації, то все одно неможливо досягти об'єктивності звітних даних, оскільки чим більш точно виміряно кількісно один показник, тим менш точно обчислено інший показник, пов'язаний з ним. Це можна підтвердити на прикладі віддзеркалення у фінансовій звітності інформації про реалізовані товари: намагаючись найбільш реально відобразити в звітності отриманий фінансовий результат шляхом вико-

ристання одного з методів оцінювання, рекомендованих П(С)БО 9 «Запаси» для визначення собівартості реалізованих товарів при їх списанні, підприємства занижують, або завищують оцінку товарних залишків, збільшують, або зменшують собівартість і тим самим пере-кручують фінансовий результат.

Аналіз розвитку форм звітності в історичному аспекті, починаючи від розуміння її як обов'язкової процедури для фіскальних цілей та закінчуючи найважливішим знаряддям для контролю й управління господарством, дозволив запропонувати періоди її розвитку з виділенням характерних властивостей та вимог на різних етапах. На сучасному етапі звітність виступає засобом взаємодії підприємства та інших суб'єктів ринкових відносин і є важливим інструментом для налагодження ефективно функціонуючої управлінської системи.

Класифікація звітності повинна виходити з загальнотеоретичних положень, враховувати гносеологічні корені цього поняття. Однак серед науковців немає єдності, що проявляється у різних підходах при класифікації з урахуванням різних її критеріїв і класифікаційних ознак. За умов інформаційно-комунікативної революції, теорія комунікації збагачує понятійний апарат обліку такими поняттями, як кодування, декодування, канали зв'язку та їх пропускна здатність, комуніканти. Комунікантами виступають учасники комунікації, задіяні в комунікативному акті: відправник або отримувачі, що формують або інтерпретують інформацію, і ними можуть бути як окремі індивіди, так і суспільні інститути: державні, громадські інституції, підприємства (комерційні партнери) тощо.

Оскільки комунікація при практичній реалізації набуває трьох аспектів – психологічного, інформаційного та організаційного, то динамічними системами в обліку є місця реєстрації, обробки, нагромадження та видачі даних (формування звітних форм). Отже, інформація, інтерпретована в обліку, виступає як своєрідна «мова» господарського процесу.

Список використаних джерел:

1. Семанюк В.З. Формування інформації для ухвалення управлінських рішень // Створення інтелектуальної системи обліку для економіки України/Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 листопада 2007 року. – Тернопіль: ТНЕУ – С.364-366.
2. Семанюк В.З. Формування нових видів обліку та перспективи їх розвитку // Вісник ТНЕУ. – 2009.– Випуск 3. – С.12-116

Науковий керівник: к.е.н., доцент Семанюк В. З.